

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДИНОГО
СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РК XII. Ч. 140. Джерси Ситі, Н. Дж., понеділок, 19 червня 1933.

VOL. XII. No. 140. Jersey City, N. J., Monday, June 19, 1933. THREE CENTS.

РУЗВЕЛТ ЗАПОВІДАЄ ПІД ОСІНЬ
МІЛІОН НОВИХ РОБІТ

ВАШІНГТОН. — Конгрес скінчив свої наради, залишаючи по собі цілу низку законів, які мають відіграти велику роль у започаткуванні цілковитого відбудову економічного життя. Все те повинен тепер виконати президент Рузвельт, котрому надано всі потрібні до того повноваження.

Президент, відвіджаючи на місця на відпочинок, заявив, що машина відбудови краю буде негайно пущена в рух, так, що він надіється створити біля 1 жовтня нові роботи для одного мільона безробітних.

ЯКІ ПОВНОВАЖЕННЯ НАДАНО ПРЕЗИДЕНТОВИ.

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвельт зможе тепер регулювати ціле господарське життя в такій диктаторській спосіб, як це було можливе тільки підчас світової війни. Він зможе зменшити золоту вартість долара до половини, або видати нові банкноти до суми \$3,000,000,000.

Президент матиме зменшити платні урядовим, регулювати й новий лад ветеранські допомоги, оголошувати податкові звіти громадян, що досі було таємно. Він матиме провід над усіми публічними роботами, себто цілою програмою розбудови, на яку призначено \$3,300,000,000. Він буде теж розпоряджатися фондами, призначеними на допомогову акцію, а крім того матиме реорганізувати всю федеральну урядову машину.

ДОПОМОГА ФАРМЕРАМ.

ВАШІНГТОН. — По першій ланці буде призначений для допомоги фермерам фонд на суму \$150,000,000. Ті гроші будуть роздані фермерам титулом бонусів. Але фермери мусять зобов'язатися зменшити продукцію пшениці до 20%.

Ту суму, призначену на фермерські бонуси, думаеться використати на податки, які будуть накладені на меляння пшениці. Хочуть наложити 30 центів податку на бушель пшениці.

БУДУВАТИМУТЬ 290 НОВИХ ЛІТАКІВ.

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвельт дав свою згоду на будову 290 військових літаків, які коштують \$9,362,000. Попередньо згодився вже президент на будову 32 нових військових кораблів. В датоку на розбудову маринарки виноситиме тепер \$247,382,000.

ПРЕЗИДЕНТ НА ВАКАЦІЯХ.

ВАШІНГТОН. — Як тільки президент підписав ухвалені конгресом закони, пішов відпочивати до басену, розділив працю на найближчі дні, покинув Білий Дім і сів на поїзд Пенсильванської залізничі, щоб чимскорше виїхати до снігу у Бостон. Потім їздитиме цілий місяць на яхті.

ПОСЛИ ЗАДОВОЛЕНІ.

ВАШІНГТОН. — Посли і сенатори дуже задоволені з закритої сесії конгресу. Кажуть, що за короткий час dokonали великих діл.

ЗАЛІЗНИЧНИКИ ПРОТИ ЗНИЖКИ ПЛАТЕНЬ.

ШКАГО. — Залізничні юні розпочали завзяту кампанію проти пільгової нової знижки заробітних пенсій. Залізничні компанії хочуть обнизити ті платні на 12 і пів проценту, хоч недавно зменшено їх на 10 процентів.

СТАБІЛІЗУЮТЬ ДОЛЯР.

ВАШІНГТОН. — З Лондону доходить ріжні вісті в справі стабілізації долара, про що дебатує на Світовій Економічній Конференції.

Президент Рузвельт заявив, що в Лондоні не може статися щодо долара нічого такого, що не одержало попереднього одобрення Вашингтону. Іншаке всякі рішення були би необов'язуочими.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ГІТЛЕРА.

ДІТРОЙТ. — Підчас "Нешенел Конференс оф Сошел Ворк", на яку прибули понад 1,200 делегатів, постановлено резолюцію, в якій п'янується уряд Гітлера за "варварське поведіння супроти безбройних одиниць і груп у Німеччині".

ЩЕ ДЕБАТУЮТЬ ПРО ПИВО.

ФРЕНКФОРТ (Кентюкі). — "Ді Кентюкі Корт оф Апелс" займався питаннями, чи 3,2% пиво є опіюючим. Залізничні відмовилися перевозити пиво, бо йово на них наступ, що це є порушенням прогібіційних законів. Апеляційний суд потвердив рішення повітового суду й узнав 3,2% пиво неопіюючим. Суд підкреслив, що пиво поправило мараль краю і причинилося до того, що люди краще себе почували. Суд подав далі, що якби прогібіція була знесена, то не буде можна продукувати горівки в Кентюкі і нею торгувати, коли стейт захоче далі лишитися сухим.

КОМУНІСТИЧНИЙ ПРАПОР
НА ЦЕРКВІ.

Вночі на 1. травня ц. р. в селі Благий, фризський челядник з Рогатина, висів на церкві у Вербайнських червоний прапор. Коли злязла з церкви, постигла його ще на даху кара божя, як кажуть місцеві люди, бо посовгнувся і впав на бляшаний дах. Нисайом голосного стукоту прибігла громадська варта і зловила його таки на даху, бо не міг уже злізти. Співник Благого, один жидок з Рогатина, що стояв на сторожі під церквою, вік, лишорши "товариша" на даху. Селі стиглих комуністів на землі і аспілку йому порадно, щоб більше не лавив на церкву, а поліція відставила його на другий день до сільської тюрми в Бережках. Діно тільки, що Жиди не винесли червоного прапора на свою божницю; чейже було їм бажане та легше, а пішли аж на село, на церкву.

ЖЕРТВА РЕДУКЦІЇ.

До дирекції залізничної у Станиславові зайшов зредукований бувший службовець цієї дирекції та зажадав, щоб його допустити до през. Волкановського. Коли його не хотіли випустити, зчинив бешкет і сказав, що дирекції йому — королесі Перу — вина 80,000 доларів. Службовий Д. тому дав роки зредукувати і він заробляв на життя приватними лекціями як лігвіст. Голод і нужда довели нещасного до нервового розстрою та бжевілля.

ДИТИНА ЗРАДИЛА ВБИВСТВО ПО 8 РОКАХ.

В громаді Калараш у Бесарабії вбито 1925 р. купця Кіру Кімана, а його товариша Сімона Профіса лише тяжко ранено. Вбивництво дісталось в руки вдові 500 левів. Досі не можна було розслідувати, хто вбив Кімана. Припадок хотів, що вбивниця викрити. Жанармський полотновий Константін Мітіка перебрал команду. На інспекційній подорожжю заночував він у селі Урарі, де євлянина Пілата Арапа Алі. Перед спанням забавлявся плотоюний з п'ятилітнім хлопчиком господаря. Дитина розговорилася й оповіла, що тато казав, що Александр Мардаре вбив чоловіка. Плотноюний зарештував того Мардаре. З переполоху Мардаре признався до вбивства Кіри Кімана й назвав імена й своїх товаришів, котрих зараз заарештовують.

ЧОТИРИ РОКИ З ТРУПОМ
В ОДНІЙ КІМНАТІ.

В Атенях (Греція) помер щим диним власник банку, лер Фогарзіс. В завішаний павильоні він ціле своє майно зберігав, при чому застеріг собі, що тіло його мають забальсмувати й вкопати в окремій домонові поруч покійної доньки. Перед чотирма роками померла Фогарзісова дочка, яку він просто боготворив. Коли вона померла, батько наказав її забальсмувати, зложити в домонову зі скляним віком і покласти у своїй кімнаті. Там перебував він з покійною чотирма роками, пересиджуючи поруч неї кожну ніч, хоч не хотів з нею й надаліше розстатися і просити у завішаний, щоб його не розділювати з дочкою.

МАТЕРНІ ЗУБИВСЯ.

В Номі (Аляска) занепокоєні долею американського астуна Матерна, який вилетів з Хабаровська до Ному. Він на час не прилетів. На своєму шляху мав переперити назвичайні труднощі з причини сильного стрічного вітру, зима на й тумани, й панують на півночі Сибіру, над Берінговим проливом та в Алясці.

ДИСТАВ ДВА РОКИ ЗА НАМАГАННЯ ВИМУШЕННЯ.

21-літній Віліям Дюк у Брендоні, який признався, що писав листи з погрозами до бувшого мейора Г. Кейтера в 1931 р., а потім до Мих. Мороза, дістав два роки в карнім заведенні в Стоні Мантін, коли поставлено його перед поліційним суддею Фрейдером. Дюка дозволено, коли поліція порівняла листи з погрозами, заарештовані до Мороза, з листами, які в 1931 р. діставав мейор Кейтер. При порівнюванні листів знайдено легкий відтиск пальця на однім з листів до Мороза. Цей відтиск порівняно з іншими відтисками, які мала поліція, і так сід допровадив до Дюка.

АРЕШТУВАЛИ ГРОМАДСЬКОГО СЕКРЕТАРЯ.

У селі Княже, пов. Снятин, арештували Жигмонта Волощичинського, секретаря громади й податкового інкассата, під закидом крадіжк 8,000 золотих.

ВІЙНА ДВОХ ГРОМАД.

Громадяни сіл Ганківці і Балини, пов. Коломия, ведуть зі собою спір за межі сусідніх сіл. Невладо 22 господарів з Балинців на знак труби рушили з колами та ножами в руках проти Ганківців. Нападени боронилися завзято, але вкінці на побоевищі лишилася труп Василя Франчука з Ганківців, а Г. Терещачко Балинці взяли в неволю і тяжко побили. Всі переможці станули перед судом у Коломиї.

НЕЩАСНЕ КОХАННЯ.

19-літня Станислава Гофманіна, дочка столяра, що жаята була як помічниця в фірмі "Сарматин" у Львові, закохалася в 31-літнього поручника. Коли довідалася, що поручник кохався ще з двома іншими дівчатами і коди одна з них зажадала від Гофманіни, що би зірвала з поручником, вона зірвала з ним. Пізніше, хоч уже мала вийти за якого-сь лікаря, наперулася до поручника. Коли знову одна з суперниць стала відражуватися Гофманіни, вона кинулася під поїзд біля білоруської лісі. Колеза локомотива відірвала Гофманіній обі ноги. Її забрали до шпиталю.

НЕБЕЗПЕЧНО МАТИ ГРОШІ.

В Долинін Станішків (Буковина) вдерлася банда шістьох замаскованих і узбрюєних революверів й стріляючи людей опінової до замкового господаря Кирила Кончука, що мешкає в середній селі. Господаря і його ріаню побило і прозвували. Бандити поперешували хату й знайшли 25 тисяч левів. Забрали гроші, грабницькі втілки. Тимчасом хтось повідомив жандармерію, котра вилетіла на місці. Жандарми заклали доганяти грабників. Зчинилася стрілянина. Наостанок вдалося грабникам схритися в темній ночі. Їх пошукує жандармерія.

СКІДКИ В ПОЛЬЩІ НЕЧИНИХ
ФАБРИК.

У березні було в Польщі нечиних 1,056 фабрик, між іншими 168 прядівель і ткацьких, 10 гарбарських, 201 тартаків, 5 броварів, 24 млини та 11 рафінерій нафти.

БОЖЕВІЛЬНІ В ПОЛЬЩІ.

Число бжевільних у Польщі зросло в останньому році з 13,286 до 14,414. Найбильший процент хорих на умі припадає на західні воєводства (49 проц), найменше на воєводства східні (ледви 2 проц). Пояснюють це між іншим недостаточне евіденцію на сході. Звертає увагу теж велике число умово хорих Жидів, а саме 22 проц.

ДУШОГУБСТВО.

Підчас святкування роковин панщини в Задуброві, пов. Снятин, прийшло до білки між Василем Крижанівським і Степаном Топином. Крижанівський штовхнув ножем Топина так сильно в груди, що той згинув на місці. Душогуба арештовано.

ФРАНЦІЯ ЗНОВУ НЕ ПЛАТИТЬ БОРГУ.

Останочо виявилася, що Франція і щим разом не заплатила чергової рати своїх воєнних боргів Злученим державам. Як відомо, Англія заплатила 10 мільйонів доларів, що складає 13% її суми чергової сплати Америці. Америка вже погоджувалася на нові переговори з Англією в справі перегіи міжнародних боргів.

НЕЩАСНЕ КОХАННЯ.

Любовна трагедія розігралася в Богородчанськ. Донька місцевого адвоката, Елеопова М., кинулася до глибокої криниці, звідки її добули і відставили в безнадійному стані до шпиталю. Вона зазналася в приватному урядовці. Караї Д. зі Станиславова, що є Жидом, але родич не дозволяла на їх вінчання, хоч він хотів вихреститися.

АНАЛЬФАБЕТИЗМ У
ФРАНЦІЇ.

Французька Ліга для побороження неграмотності у Франції ствердила, що 15 проц. населення Франції не вміє ні читати ні писати. Анальфабетизм українського народу в Галичині доходить, як відомо, до 35 проц.

ХТО МАЄ 17 ЛІТ, МОЖЕ
ХОДИТИ ДО КІНА.

Швайцарська влада приготувала заборону, на основі якої не влітло дитини понижче 17-го року життя ходити на кінової вистави. Можуть ходити лише на спеціальні дитячі вистави, на які дозволя дасть влада.

КОЖНИЙ СЕМІЯ МЕШКАНЕЦЬ
ПРАГІ ЖЕРТВОЮ
ЕКЗЕКУШІ.

Господарську кризу дошкучило відчувати мешканці Праги. Святить про те офіційна статистика, яка каже, що кожний семіт Праги є жертвою сулової екзекуції. Під чим оглядом перебуває Прагу столиця Моравії. Берно, де як каже статистика, що третій мешканець є об'єктом судового екзекутора.

НІМЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ПОВЕРНЕННЯ
КОЛЬОНІЙ

ЛОНДОН (Англія). — Німецька делегація на економічній конференції заявила домагання повернення Німецьких колоній в Африці, які відібрали їй держави антанті по війні. Крім того Німці заявляють, що для розміщення надміру свого населення вони потребують також і в Європі певних територій. В першу чергу вони домагаються прилучення до Німеччини всіх німецьких територій, які мають утворити одну неподільну німецьку державу.

Лише при таких умовах, кажуть Німці, можна сподіватися економічного відродження Німеччини та цілого світа, а разом з тим і мирного розвитку Німеччини. Інші держави злиновані таким домаганням Німеччини, бо лондонська конференція є виключно економічно-фінансовою конференцією й не може розглядати ні політичних питань, ні територіальних, чи взагалі дебатувати над зміною мирових договорів.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПЕРЕЙІЛА ДО ПРАКТИЧНОЇ
РОБОТИ.

ЛОНДОН (Англія). — Нарешті міжнародна конференція розпочала ділову працю. При конференції утворено дві комісії: економічно-торговельну й фінансову. Кожна з цих комісій поділилася на кілька підкомісій, яких заданням є виробити певні плани й представити їх на обговорення своїх комісій та цілої конференції.

Таким чином тепер до праці прийшли фахові, економічно-фінансові справ та знавці, яких на конференцію прислала кожда держава, що бере в ній участь. Фінансова комісія поспішає виробити якнайскорше план стабілізації валют усіх держав. Стабілізація має бути тимчасовою, на час конференції, а потім постійною.

Всі признають, що нестійкість валют ріжних держав витворює хаос і невпевність у міжнародній торгівлі, а це дуже тяжко відбивається на цілому економічному життю всього світа. Тому стабілізацію валют уважають першим заданням у програмі відбудови світового економічного життя.

БІЙКА В АВСТРИЙСЬКОМУ СОЙМІ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Підчас засідання сойму Долиньної Австрії прийшло до білки між послами фракції націонал-соціалістів та іншими. Націоналістичний посол Гофінгер у своїй промові заявив, що соціалісти підчас народних заворушень спалили в 1927 р. судову палату у Відні. На це соціял-демократичний посол Шнаймандль закричав з місця, що соціалісти не є такими підпалювачами, як націонал-соціалісти, які підпалили в Німеччині будинок парламенту й тепер утворили з цієї Німеччині тюрму, куди хотять запроторити й Австрію.

З цієї сварки двох послів почалася загальна сварка й бійка в соймі. Соціалісти, разом зі своїми постійними ворогами, християнсько-соціалістичними послами, почали бити націонал-соціалістів. У біоці брали участь навіть папости, члени християнсько-соціалістичної партії. Націонал-соціалісти з криками "хай же Гітлер, наш лідер!" змушені були покинути сальо засідань.

ЖАЛОБА З ПРИВООДУ ВЕРЗАЙСЬКОГО МИРА.

БЕРЛІН (Німеччина). — В річницю підписання Верзайського миру, 28 червня, на всіх державних інституціях будуть вившієні прапори на пів шогли. Уряд закликає всіх людей у Німеччині зробити в цей день те саме на знак жалоби, що Верзайський мир заподів Німеччині величезне лихо, з якого вона не може увільнитися ось уже чотирнацять років.

БОЙКОТ НЕ ЗАШКОДИВ НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Урядові звідомлення про міжнародну торгівлю за травень показали несподівано дуже багатого, що, не зважаючи на бойкот, який Жиди повели проти німецьких фабрикати у цілому світі, зовнішній торгівля Німеччини позказала збільшення на користь вивозу з Німеччини на 11%.

ЛАТВІЯ ПРИМИРИЛАСЯ З НІМЕЧЧИНОЮ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Латвія заявила Німеччині, що вона не допускає бойкоту на німецькі фабрикати в своїй державі, не допускає також агітації проти Німеччини, винювих у бойкоті та в протинімецькій пропаганді ставити перед суд. Тому Латвія просила Німеччину знясти заборону на дозвіл латвійського масла до Німеччини.

Експорт масла до Німеччини є найголовнішою галуззю латвійської зовнішньої торгівлі. Заборон. Німеччини на дозві цього маса як зроби, уряд кілька тижнів тому, дуже тяжко відбилася на економічному становищі Латвії.

НОСЯТЬСЯ З ГАСБУРГАМИ.

БІЛГОРОД (Югославія). — Тут перебуває брат бувшої австрійської цисареві Зити, Сикстус. Він веде переговори з королем Александром про привернення Гасбургам австро-угорського престолу. Кажуть, що ця комбінація підтримує Італія й навіть Чехословаччина, за згодою Франції, бо вони сподіваються покласти таким способом кінець намірам об'єднати Австрію з Німеччиною.

Тарзан та Іванна лишилися в темноті. Лише в невеличкій отвір проривалося світло, яке Іванна освітлювало. Найближчі пори скелі в печері. Тарзан не міг пролізати через такий малий отвір. Він примостився на скелі біля отвору й почав витирати камінчик за камінцем з досить твердої скелі. Поволі пори збільшувалась, а разом з тим зростала в Тарзана та Іванні надія на ратунку. Нашість все було готово й обидвоє вже могли тікати з печери.